

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΝΟΤΗΤΩΝ Β' ΤΑΞΗΣ – ΕΝΟΤΗΤΑ 7

ΤΙΤΛΟΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

«Πολύχρωμοι τόποι»

ΤΟΠΟΣ

Ο πλανήτης Γη

ΠΡΟ-ΟΡΓΑΝΩΤΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

1. Σενάριο και Γεωγραφικό Ερώτημα προς διερεύνηση:
«Ένας εξερευνητής επισκέφθηκε μια περιοχή της Γης, όπου ο καιρός είναι όλο το χρόνο θερμός. Εκεί συνάντησε Πολύχρωμους Τόπους, αλλά αντιμετώπισε και διάφορες δυσκολίες». Ερωτήματα:
Α) Πώς είναι αυτοί οι Πολύχρωμοι Τόποι;
Β) Ποιες δυσκολίες αντιμετώπισε στο ταξίδι του;
(Σημείωση: Το ερώτημα προκύπτει από τη φυσική περιέργεια των παιδιών να γνωρίσουν κάποιο μακρινό τόπο με πολύ διαφορετικό φυσικό περιβάλλον από αυτούς που γνώρισαν.)
2. Μελέτη ενός μακρινού και διαφορετικού φυσικού περιβάλλοντος του πλανήτη. (σε συνέχεια της Ενότητας 7 «Η Γη μας», στην Α' τάξη.

ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ ΠΟΥ ΧΡΕΙΑΖΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ

1. Έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή (παρέχονται): τρεις παρουσιάσεις PowerPoint, δύο ταινίες μικρού μήκους, τετράδιο, Φύλλα Εργασίας
2. Προς εκτύπωση (παρέχονται): φύλλο επαναφοράς
3. Εξεύρεση από τον/την εκπαιδευτικό: υδρόγειος σφαίρα, λάστιχο, βιντεοπροβολέας

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Η ενότητα αναμένεται να υλοποιηθεί σε περίπου έξι (6) μαθήματα των 40 λεπτών.

ΥΠΟΛΟΓΙΖΟΜΕΝΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΓΙΑ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Ο χρόνος, που απαιτείται για προετοιμασία της ενότητας εκ μέρους του/της εκπαιδευτικού, υπολογίζεται σε περίπου ενάμιση με δύο ώρες για ολόκληρη την ενότητα (περίπου 15 λεπτά ανά 40λεπτο μάθημα κατά αναλογία), από τον οποίο τα 60 λεπτά (4 μαθήματα, επί 15 λεπτά) αφορούν στη μεταφορά και ετοιμασία του βιντεοπροβολέα στην αίθουσα διδασκαλίας. Ο υπόλοιπος χρόνος αφορά α) στην καταβίβαση και τη μελέτη του ψηφιακού υλικού από την ιστοσελίδα, β) στην εκτύπωση των φύλλων επαναφοράς, γ) στη συγκέντρωση των υπόλοιπων υλικών.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ (ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ) ΘΕΩΡΙΕΣ

- Οι συχνές βροχές και η ηλιοφάνεια ευνοούν την πυκνή βλάστηση.
- Σε περιοχές με πυκνή βλάστηση υπάρχει μεγάλη ποικιλία ζώων.
- Τα τροπικά βροχερά δάση παρουσιάζουν μεγάλη ποικιλία βλάστησης και ζώων, με ποικιλία μεγεθών και χρωμάτων.
- Η μεγάλη ποικιλία ειδών χλωρίδας και πανίδας στα τροπικά βροχερά δάση οφείλεται στη διαθεσιμότητα ενέργειας (ηλιοφάνεια, θερμότητα) και νερού (υγρασία, βροχόπτωση), στοιχεία τα οποία δημιουργούν μεγάλο αριθμό οικοθέσεων (ecological niche).
- Οι άνθρωποι κτίζουν τα σπίτια τους με τα υλικά που είναι διαθέσιμα στην περιοχή που ζουν, αξιοποιώντας τους πόρους που υπάρχουν τοπικά.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ – ΟΡΟΙ

χιμαπαζήδες, γαϊδούρια, ενδυμασία, πυκνή βλάστηση, πανύψηλα δέντρα, ποικιλία, όλο τον χρόνο, Ισημερινός, περιοχή του Ισημερινού, Τροπικό Βροχερό Δάσος, περιοχή του Βόρειου Πόλου, περιοχή του Νότιου Πόλου, πάγος, πολικές αρκούδες, πιγκουίνοι, υδρόγειος σφαίρα, Γη, θερμές – ψυχρές περιοχές, διαφορετικός, πιο θερμή περιοχή από, πιο ψυχρή περιοχή από ...

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Ένα συνεκτικό και επαρκές σώμα γνώσεων

Τα παιδιά:

- να αναγνωρίζουν ονομαστικά τα στοιχεία του χώρου που μελετούν, χρησιμοποιώντας το κατάλληλο λεξιλόγιο
- να αναγνωρίζουν, εντοπίζουν και ονομάζουν τους πόλους και τον Ισημερινό της Γης
- να συσχετίζουν τον Ισημερινό και τους πόλους της Γης με χαρακτηριστικές παραστάσεις του περιβάλλοντος που επικρατεί εκεί (φυσικές και ανθρωπογενείς)
- να αναφέρουν τη θέση, τις βασικές συνθήκες, τους τόπους και τα τοπία που μελετούνται στη Β' τάξη (περιοχή του Βόρειου και του Νότιου Πόλου και περιοχή του Ισημερινού, Κύπρος).

Καλλιέργεια ιδιοτήτων, ικανοτήτων, δεξιοτήτων που απαιτούνται από την κοινωνία του 21ου αιώνα – ικανότητες κλειδιά

Τα παιδιά:

- να συγκρίνουν τρόπους αξιοποίησης των πόρων μιας περιοχής για κατασκευή καταλυμάτων
- να εντοπίζουν και να επικοινωνούν με προφορικό και γραπτό λόγο τη θέση του Ισημερινού ως ενδιάμεση στους δύο πόλους και ως γραμμή αναφοράς
- να εστιάζουν την προσοχή τους σε (καθορισμένους) διαφορετικής κλίμακας χώρους της μακρινής ή κοντινής πραγματικότητας μέσα από αναπαραστάσεις με βάση συγκεκριμένο σκοπό (περιοχές Ισημερινού και πόλων, περιοχή Καρπασίας)
- να κάνουν παρατηρήσεις για το περιβάλλον (φυσικό και ανθρώπινο) μέσα από φωτογραφίες και σύντομες ταινίες και να τις καταγράφουν
- να επιλέγουν τρόπους και μέσα καταγραφής ή αποτύπωσης παρατηρήσεων.

Καλλιέργεια αξιών, υιοθέτηση στάσεων και επίδειξη συμπεριφορών, που απαρτίζουν τη σύγχρονη δημοκρατική πολιτότητα

Τα παιδιά:

- να παραδέχονται την ύπαρξη ή και συνύπαρξη ομάδων ανθρώπων με διαφορετικά χαρακτηριστικά από τα δικά τους ή της ομάδας τους
- να παραδέχονται τη διαφορετικότητα των τοπίων σε διαφορετικές περιοχές του πλανήτη και να επιδεικνύουν σεβασμό
- να αλληλεπιδρούν εποικοδομητικά με οποιονδήποτε/οποιαδήποτε συμμαθητή/συμμαθήτριά τους μέσα από ομαδική εργασία

ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΣΤΟΧΟΙ ΕΝΟΤΗΤΑΣ:

Τα παιδιά:

- να συσχετίζουν το βροχερό δάσος με χαρακτηριστική πανίδα (χιμπατζήδες, παπαγάλοι, κ.λπ.)
- να αναγνωρίζουν ότι τα υλικά κατασκευής ανθρώπινων καταλυμάτων σε μια περιοχή αποκτούνται από αυτά που είναι διαθέσιμα στο άμεσο περιβάλλον
- να αναφέρουν την περιοχή του ακρωτηρίου του Αποστόλου Ανδρέα στην Κύπρο ως κατεχόμενη περιοχή που έχει φυσικό περιβάλλον το οποίο δεν έχει επηρεαστεί από τον άνθρωπο.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΚΑΛΙΕΡΓΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΝΟΤΗΤΑ

Συνθήκες:	ισημερινή ζώνη, εύκρατες ζώνες	Περιφέρεια:	βιοκλιματικές ζώνες
Σύγκριση:	σύγκριση άλλων περιοχών του πλανήτη με το καθημερινό τους τοπίο/ περιβάλλον, σύγκριση του τοπίου μεταξύ των πόλων και του ισημερινού	Συσχετίσεις:	συσχέτιση των περιοχών με αντίστοιχη πανίδα (χιμπατζήδες, λαγοί, πολικές αρκούδες, πιγκουίνοι, γαϊδούρια), συσχέτιση μεταξύ του κλίματος του Ισημερινού και της ενδυμασίας των ανθρώπων, συσχέτιση μεταξύ καταλυμάτων και διαθέσιμων υλικών για κατασκευή τους
Αναλογία:	ανάλογο κλίμα στα βόρεια και νότια του Ισημερινού		

ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΡΙΣΕΙΣ (στις οποίες αναμένεται να καταλήξουν τα παιδιά)

Τα παιδιά αξιολογούν τους τρόπους με τους οποίους οι άνθρωποι προσαρμόζονται στο περιβάλλον του Τροπικού Βροχερού Δάσους, τεκμηριώνοντας την απάντησή τους με αναφορές στους διαθέσιμους πόρους, το κλίμα, την βλάστηση, καθώς και τα ζώα που ζουν εκεί.

🌐 ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

	<u>ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ – ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ</u>	<u>ΕΙΔΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ – ΕΡΓΑΛΕΙΑ</u>
<p>1^ο-2^ο 40ΛΕΠΤΟ</p>	<p>Επαναφορά προϋπάρχουσας γνώσης:</p> <p>ΣΥΝΘΗΚΕΣ – ΧΩΡΟΧΡΟΝΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ</p> <p>Τίθεται σε συζήτηση στην ολομέλεια το ζήτημα της λήξης της σχολικής χρονιάς με τον ερχομό του καλοκαιριού ή η θερμοκρασία της ημέρας, αν η μέρα είναι θερμή. Τα παιδιά κάνουν υποθέσεις για τους λόγους για τους οποίους τα σχολεία κλείνουν κατά τους καλοκαιρινούς μήνες ή γιατί αισθανόμαστε ζέστη. Ενδεχόμενα σχόλια των παιδιών, ανάλογα με το αρχικό ερώτημα, είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τα σχολεία κλείνουν για να κάνουμε διακοπές και να ξεκουραστούμε. • Το καλοκαίρι ζεσταινόμαστε και είναι δύσκολο να κάνουμε μάθημα. • Το καλοκαίρι έχει πολλή ζέστη. • Το καλοκαίρι/Σήμερα ο καιρός είναι θερμός. • Σήμερα η θερμοκρασία είναι ψηλή. • Το καλοκαίρι στην Κύπρο μας μπορούμε να κάνουμε μπάνιο στη θάλασσα ή να δροσιστούμε στο βουνό. • Μπορούμε να περάσουμε τις διακοπές μας σε παράκτια πόλη ή σε ορεινό χωριό. <p>Ο/Η εκπαιδευτικός καλεί τα παιδιά να σχολιάσουν τις αλλαγές στη θερμοκρασία που παρατηρούνται την Κύπρο, επαναφέροντας προϋπάρχουσες γνώσεις από την προηγούμενη τάξη, ρωτώντας ερωτήσεις όπως: «Υπάρχουν μέρες/μήνες που δεν ζεσταινόμαστε;» «Πώς νιώθουμε;». Η συζήτηση επικεντρώνεται στο ότι στην Κύπρο κάποιους μήνες κρυώνουμε, κάποιους αισθανόμαστε άνετα και άλλους ζεσταινόμαστε. Τα ρήματα «κρυώνουμε», «ζεσταινόμαστε» και η πρόταση «αισθανόμαστε άνετα» καταγράφονται στον πίνακα. Στο βαθμό που κρίνεται απαραίτητο για να υποβοηθηθεί η συζήτηση, τίθενται τα ερωτήματα «Γιατί κρυώνουμε/ζεσταινόμαστε κάποιους μήνες;», «Πώς είναι ο καιρός όταν κρυώνουμε;». Πιθανά σχόλια των παιδιών είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το χειμώνα κρυώνουμε, γιατί κάνει κρύο / ο καιρός είναι ψυχρός. • Το καλοκαίρι ζεσταινόμαστε, διότι κάνει ζέστη / ο καιρός είναι θερμός. • Κάποιους μήνες η θερμοκρασία είναι χαμηλή, γι' αυτό κρυώνουμε. • Το καλοκαίρι ζεσταινόμαστε, επειδή η θερμοκρασία είναι ψηλή. <p>Κάθε παιδί εργάζεται μόνο του στο Φύλλο Εργασίας «Παρουσιάζουμε με</p>	<p>Προφορικός λόγος – Γραπτός λόγος – Φύλλο Εργασίας (σελ. 77) – Φύλλο Επαναφοράς 1 – Συζήτηση στην ολομέλεια – 1^η Παρουσίαση PowerPoint (βλ. ιστοσελίδα) – Ατομική και Ομαδική Εργασία – Υδρογέιος σφαίρα – λάστιχο</p>

σύμβολα» (σελ. 77). Ο/Η εκπαιδευτικός μετακινείται από θρανίο σε θρανίο και ελέγχει το βαθμό στον οποίο κάθε παιδί είναι σε θέση να εφαρμόσει ορθά τις γνώσεις αυτές, προσφέρει βοήθεια όπου χρειαστεί, βοηθάει να αποσαφηνιστούν παρανοήσεις σε ατομικό επίπεδο, καλώντας τα να εκφράσουν με προφορικό λόγο τις αντιστοιχίσεις των φράσεων στο Φύλλο Εργασίας. Ακολούθως, τα παιδιά καλούνται να ελέγξουν την εργασία τους με τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας, προκειμένου να συμπληρώσουν τις ιδέες τους ή/και να ελέγξουν τις απαντήσεις τους. Όσα παιδιά τελειώσουν τη δραστηριότητα καταγράφουν σχετικές προτάσεις στο κάτω μέρος του Φύλλου. Ανακοινώσεις μπορούν να γίνουν στην ολομέλεια. Η πρώτη διαφάνεια της 1^{ης} Παρουσίασης PowerPoint (βλ. ιστοσελίδα) εξυπηρετεί στη διόρθωση του Φύλλου Εργασίας (σελ. 77).

Παρουσιάζεται στον βιντεοπροβολέα ή/και δίνεται σε έντυπη μορφή η διαφάνεια με τρία θερμόμετρα (βλ. 1^η Παρουσίαση PowerPoint, ιστοσελίδα). Τα παιδιά καλούνται να επιλέξουν την πιθανή θερμοκρασία που θα έδειχνε το θερμόμετρο μια μέρα που ζεσταινόμαστε, κρυώνουμε ή αισθανόμαστε άνετα (π.χ. να δείξουν στην παρουσίαση, να βάλουν σε κύκλο με διαφορετικό χρώμα, κ.λπ.). Ακολουθούν προτάσεις προφορικές ή/και γραπτές με χρήση των ρημάτων «κρυώνουμε», «ζεσταινόμαστε», «αισθανόμαστε άνετα» και των κατάλληλων φράσεων «ψηλή/χαμηλή/μέτρια θερμοκρασία», «ψυχρός/θερμός/ήπιος καιρός».

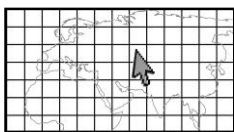
Με την ίδια μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για τη συμπλήρωση του Φύλλου Εργασίας (σελ. 77), γίνεται η συμπλήρωση του Φύλλου Επαναφοράς 1, πρώτα ατομικά και μετά στην ομάδα. Η επόμενη διαφάνεια της 1^{ης} Παρουσίασης PowerPoint μπορεί να χρησιμοποιηθεί για έλεγχο της γραπτής συμπλήρωσης του Φύλλου Επαναφοράς 1. Η εργασία ανακεφαλαιώνεται με τις παρατηρήσεις που αφορούν στην Κύπρο:

- Στην Κύπρο κάποιους μήνες κρυώνουμε, διότι η θερμοκρασία είναι χαμηλή και ο καιρός είναι ψυχρός.
- Άλλους μήνες αισθανόμαστε άνετα, αφού η θερμοκρασία είναι μέτρια και ο καιρός ήπιος.
- Αρκετούς μήνες ζεσταινόμαστε, επειδή η θερμοκρασία είναι ψηλή και ο καιρός είναι θερμός.

ΣΥΝΘΗΚΕΣ

Στη συνέχεια, τα παιδιά καλούνται να αναφέρουν αν γνωρίζουν περιοχές της Γης, που όλο το χρόνο κάνει κρύο, δηλαδή ο καιρός είναι πολύ ψυχρός. Ακούγονται οι πρώτες σκέψεις των παιδιών, τα οποία αναμένεται και πάλι να επαναφέρουν γνώσεις από την Α' τάξη. Παράλληλα, προβάλλεται στον βιντεοπροβολέα περιστρεφόμενη ψηφιακή υδρόγειος (βλ. 1^η Παρουσίαση PowerPoint). Τα παιδιά εντοπίζουν στην περιστρεφόμενη υδρόγειο το

άσπρο χρώμα στις περιοχές των πόλων και το συσχετίζουν με τους πάγους που υπάρχουν εκεί.

Ακολουθως, προβάλλονται διάφορες φωτογραφίες (βλ. 1^η Παρουσίαση PowerPoint), κάθε μια από τις οποίες αναλύεται με βάση τα διάφορα επίπεδα ανάλυσης της φωτογραφίας.

- Συγκεκριμένο: Τι βλέπετε; (χιόνι, πάγος, πολική αρκούδα, ξερά χόρτα, γαϊδουράκι, πιγκουίνοι)
- Ερμηνευτικό – Περιγραφικό: Πού φαίνεται να είναι ο τόπος αυτός; (σε πολική περιοχή ή στην Κύπρο)
- Συγκριτικό: Τι σας θυμίζει; Είναι πιο θερμή/ψυχρή περιοχή από; (προηγούμενη φωτογραφία, χωράφια με χόρτα το καλοκαίρι, φωτογραφία από προηγούμενη τάξη)
- Αξιολογικό: Θα μπορούσε η πολική αρκούδα / το γαϊδουράκι να ζήσει σε περιοχές που ο καιρός αλλάζει / κάνει όλο το χρόνο κρύο;
- Υποθετικό: Πώς θα νιώθαμε αν ήμασταν στον τόπο που δείχνει η φωτογραφία; (θα κρυώναμε, θα ζεσταινόμασταν, θα αισθανόμασταν άνετα)

Κάποιες από τις φωτογραφίες, ή και όλες, μπορούν να δοθούν σε έντυπη μορφή και τα παιδιά να σημειώσουν τις παρατηρήσεις που προκύπτουν κατά την ανάλυση των φωτογραφιών.

ΘΕΣΗ

Αρχικά, δίνεται σε κάθε ομάδα παιδιών μια υδρόγειος σφαίρα. Τα παιδιά καλούνται, αρχικά, να αναφέρουν ότι η υδρόγειος σφαίρα παρουσιάζει τη Γη μας και, ακολούθως, να θυμηθούν, να δείξουν και να ονομάσουν τις πολικές περιοχές. Εντοπίζουν την περιοχή του Βόρειου Πόλου, όπου ζουν οι πολικές αρκούδες και την περιοχή του Νότιου Πόλου όπου ζουν οι πιγκουίνοι, που είχαν δει στις φωτογραφίες.

Δίνεται στα παιδιά ένα στρογγυλό λάστιχο και, με βάση τη θέση των πόλων, τα παιδιά καλούνται να «φορέσουν» στην υδρόγειο το λάστιχο, έτσι που να σχηματιστεί ο μεγαλύτερος κύκλος που είναι δυνατόν να γίνει. Ο κύκλος ονομάζεται «Ισημερινός» και ο όρος καταγράφεται στον πίνακα. Η περιοχή ονομάζεται «περιοχή του Ισημερινού».

Η δραστηριότητα επαναλαμβάνεται στην ψηφιακή υδρόγειο (βλ. 1^η Παρουσίαση PowerPoint, ιστοσελίδα). Κατά τη διαδικασία αυτή τα παιδιά σχηματίζουν προτάσεις, προφορικά ή/και γραπτά, χρησιμοποιώντας το λεξιλόγιο, όπως:

- Στις περιοχές του Βόρειου και του Νότιου Πόλου κάνει κρύο όλο το χρόνο / υπάρχει συνέχεια πάγος / θα κρυώναμε όλο το χρόνο / ο καιρός είναι ψυχρός όλο το χρόνο / η θερμοκρασία είναι χαμηλή όλο το χρόνο.

	<ul style="list-style-type: none"> • Στην Κύπρο μερικούς μήνες κρυώνουμε, κάποιους μήνες αισθανόμαστε άνετα και άλλους μήνες ζεσταινόμαστε. • Τα ζώα που ζουν στις περιοχές των πόλων δεν θα μπορούσαν να ζήσουν στην Κύπρο, αφού ο καιρός αλλάζει και κάποτε η θερμοκρασία είναι ψηλή, κάποτε χαμηλή και άλλοτε μέτρια. • Το γαϊδουράκι δεν θα μπορούσε να ζήσει στις περιοχές των Πόλων, διότι δε θα βρίσκει τροφή στους πάγους. 	
--	---	--

Στάδιο 1- Διατύπωση Γεωγραφικής Ερώτησης:

3^ο
40ΛΕΠΤΟ

Ο/Η εκπαιδευτικός αναφέρει στα παιδιά ότι ένας εξερευνητής επισκέφθηκε μια περιοχή της Γης, όπου ο καιρός είναι όλο το χρόνο θερμός. Εκεί συνάντησε Πολύχρωμους Τόπους, αλλά αντιμετώπισε και διάφορες δυσκολίες.

Γίνεται συζήτηση για το πώς ο εξερευνητής συνέλεξε πληροφορίες για τα μέρη αυτά. Μερικές από τις ιδέες των παιδιών αναμένεται να είναι:

- Κατέγραψε σημειώσεις γι' αυτά που είδε.
- Χρησιμοποίησε φωτογραφική μηχανή για φωτογραφίες.
- Κινηματογράφησε ταινία από τους τόπους αυτούς.

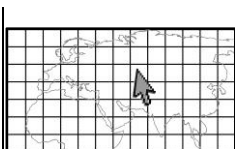
Διευκρινίζεται στα παιδιά ότι στα επόμενα μαθήματα θα μελετήσουν τις πληροφορίες που έχει συλλέξει ο εξερευνητής από τη θερμή περιοχή που έχει εξερευνήσει και θα εξηγήσουν:

- Α) Πώς είναι αυτοί οι Πολύχρωμοι Τόποι;
- Β) Ποιες δυσκολίες αντιμετώπισε στο ταξίδι του;

Τα δύο Γεωγραφικά Ερωτήματα αναγράφονται στον πίνακα και επαναφέρονται σε κάθε επόμενο μάθημα.

Συζήτηση στην ολομέλεια

Στάδια 2, 3, 4 - Εύρεση, εξερεύνηση και ανάλυση πληροφοριών – πηγών – δεδομένων, ώστε να απαντηθεί το γεωγραφικό ερώτημα:

να εντοπίσουν πληροφορίες για συνέχεια ζέστη.

ΣΥΝΘΗΚΕΣ – ΘΕΣΗ

Τα παιδιά μελετούν τις πληροφορίες που υπάρχουν στο Φύλλο Εργασίας «Άλλοι τόποι, άλλες συνθήκες, άλλα ζώα» (σελ. 78), προκειμένου όσο το δυνατό περισσότερες την περιοχή της Γης, όπου κάνει

Τα παιδιά μελετούν ατομικά το κείμενο κάθε φωτογραφίας ξεχωριστά εντοπίζοντας τις πληροφορίες που χρειάζονται. Με τα υπόλοιπα παιδιά της ομάδας συζητούν και αποφασίζουν ποιες πληροφορίες θα ανακοινώσουν,

Φύλλο Εργασίας (σελ. 78) – Προφορικός λόγος

προκειμένου να δώσουν πληροφορίες για την περιοχή της Γης όπου κάνει συνέχεια ζέστη. Οι ανακοινώσεις των ομάδων καταγράφονται στον πίνακα. Ενδεικτικά, οι δηλώσεις των παιδιών αναμένεται να είναι:

- Στην περιοχή του Ισημερινού κάνει ζέστη όλο το χρόνο.
- Στην περιοχή του Ισημερινού βρέχει κάθε μέρα.
- Εκεί υπάρχουν μεγάλα δέντρα και ζουν χιμπατζήδες/πίθηκοι.
- Οι χιμπατζήδες τρέφονται με φρούτα από τα δέντρα.

Κάθε ομάδα εντοπίζει και δείχνει την περιοχή του Ισημερινού στην υδρόγειο σφαίρα που έχει μπροστά της. Ακολούθως, τα παιδιά παρατηρούν το Φύλλο Εργασίας «Πώς νιώθουμε κάθε μήνα σε κάθε τόπο» (σελ. 79) και προβληματίζονται στην ομάδα τους για το πώς θα χρωμάτιζαν τα κουτάκια με τους μήνες στην περιοχή του Ισημερινού. Τα κουτάκια βάζονται κόκκινα και τα παιδιά αιτιολογούν την επιλογή τους αναφέροντας ότι στην περιοχή του Ισημερινού κάνει ζέστη όλο το χρόνο.

Στη συνέχεια, τα παιδιά καλούνται να μελετήσουν για δεύτερη φορά το κείμενο του Φύλλου Εργασίας της σελίδας 78 που αναφέρεται στην περιοχή του Βόρειου Πόλου και να εντοπίσουν πληροφορίες για το πώς είναι ο καιρός εκεί. Με βάση την πληροφόρηση αυτή, καλούνται, αφού συζητήσουν στην ομάδα τους, να χρωματίσουν τα κουτάκια για τους μήνες στο Φύλλο Εργασίας (σελ. 79), αιτιολογώντας το γιατί. Για παράδειγμα:

- Στην περιοχή του Βόρειου Πόλου κάνει όλο το χρόνο κρύο, γι' αυτό χρωματίσαμε όλους τους μήνες με μπλε χρώμα.

Κάθε ομάδα εντοπίζει και δείχνει τις περιοχές του Βόρειου και του Νότιου Πόλου στην υδρόγειο σφαίρα που έχει μπροστά της.

Με την ίδια διαδικασία βρίσκουν πληροφορίες για την Κύπρο στο κείμενο του Φύλλου Εργασίας (σελ. 78). Κάθε ομάδα συζητάει για το ότι η θερμοκρασία δεν είναι η ίδια όλους τους μήνες, ότι έχουμε χειμώνα και καλοκαίρι, και προβληματίζεται για το ποιοι μήνες είναι θερμοί, ψυχροί ή ήπιοι. Ο/Η εκπαιδευτικός εισηγείται στα παιδιά να χρησιμοποιήσουν τις πληροφορίες που φαίνονται στον πίνακα στην παρουσίαση (βλ. 2^η Παρουσίαση PowerPoint, ιστοσελίδα) προκειμένου να επιβεβαιώσουν τις απόψεις τους. Εναλλακτικά, ο πίνακας με τις πληροφορίες μπορεί να δοθεί στις ομάδες σε έντυπη μορφή. Τα παιδιά επιλέγουν και χρωματίζουν με το κατάλληλο χρώμα τους μήνες που ζεσταινόμαστε, κρυώνουμε ή αισθανόμαστε άνετα, αιτιολογώντας τις επιλογές τους:

- Στην Κύπρο χρωματίσαμε με κόκκινο χρώμα τους μήνες του καλοκαιριού / που κάνει ζέστη (π.χ. Ιούνιο, Ιούλιο, Αύγουστο, Σεπτέμβριο), με μπλε τους μήνες του χειμώνα / που κάνει κρύο (π.χ. Δεκέμβριο, Γενάρη, Φλεβάρη, Μάρτη) και με πράσινο χρώμα όλους τους άλλους μήνες, που αισθανόμαστε άνετα.

Τα παιδιά καλούνται να εντοπίσουν στην υδρόγειο σφαίρα της ομάδας τους την Κύπρο, όπου ζουν τα γαϊδουράκια της εικόνας του Φύλλου Εργασίας (σελ. 78). Παρουσιάζεται στον βιντεοπροβολέα (βλ. 2^η

**Φύλλο Εργασίας
(σελ. 79)**

**2^η Παρουσίαση
PowerPoint (βλ.
ιστοσελίδα)**

Παρουσίαση PowerPoint, ιστοσελίδα) η ψηφιακή υδρόγειος, στην οποία εντοπίζεται και σημειώνεται η θέση της Κύπρου. Ακολούθως, παρουσιάζεται ο χάρτης της Κύπρου, στον οποίο εντοπίζεται και σημειώνεται η περιοχή της Καρπασίας όπου ζουν τα άγρια γαϊδουράκια. Ο χάρτης μπορεί να δοθεί και σε έντυπη μορφή, προκειμένου τα παιδιά να σημειώσουν τη θέση της Καρπασίας στο χάρτη της Κύπρου.

Επιπρόσθετες φωτογραφίες της περιοχής της Καρπασίας προβάλλονται στον βιντεοπροβολέα (βλ. 2^η Παρουσίαση PowerPoint, ιστοσελίδα) ή δίνονται σε έντυπη μορφή. Τα παιδιά εντοπίζουν στις φωτογραφίες στοιχεία που παραπέμπουν στην αντίστοιχη εποχή (π.χ. ξερά χόρτα → ζέστη → καλοκαίρι ή πράσινο χορτάρι → βροχές → χειμώνας).

Τα παιδιά συμπληρώνουν το Φύλλο Εργασίας «Πότε και πού ζεσταινόμαστε, πότε και πού κρυώνουμε;» (σελ. 80), και σημειώνουν στην υδρόγειο τις περιοχές και τις εποχές κατά τις οποίες νιώθουμε άνετα, ζεσταινόμαστε ή κρυώνουμε χρωματίζοντας ανάλογα τα κουτάκια που αντιστοιχούν στις πολικές περιοχές (όλο το χρόνο κρυώνουμε), στην περιοχή του Ισημερινού (όλο το χρόνο ζεσταινόμαστε) και τις υπόλοιπες περιοχές του πλανήτη (τέσσερις εποχές). Η εργασία αυτή μπορεί να γίνει ατομικά ή ομαδικά, για σκοπούς επαναφοράς, εμπέδωσης ή ακόμα και για σκοπούς αξιολόγησης. Το Φύλλο Εργασίας μπορεί να χρησιμοποιηθεί για παραγωγή προφορικού ή/και γραπτού λόγου.

**Φύλλο Εργασίας
(σελ. 80)**

**4^ο
40ΛΕΠΤΟ**

ΣΥΝΘΗΚΕΣ

Ο/Η εκπαιδευτικός καλεί τα παιδιά να παρατηρήσουν φωτογραφίες (βλ. 3^η Παρουσίαση PowerPoint, ιστοσελίδα) από την περιοχή του Ισημερινού. Η επεξεργασία γίνεται με βάση τα επίπεδα ανάλυσης της φωτογραφίας:

- **Συγκεκριμένο:** Τι βλέπετε; Τι χρώμα επικρατεί στον τόπο αυτό; (δέντρα, φυτά, πράσινο χρώμα)
- **Ερμηνευτικό – Περιγραφικό:** Τι τόπος φαίνεται να είναι αυτός; Πώς είναι τα δέντρα και τα φυτά; (δάσος, πανύψηλα δέντρα, χοντροί κορμοί, δάσος της βροχής, βροχερό δάσος, Τροπικό Βροχερό Δάσος) – Δίνεται η ονομασία «Τροπικό Βροχερό Δάσος» και καταγράφεται στον πίνακα.
- **Συγκριτικό:** Συγκρίνετε τα δέντρα και τα φυτά με αυτά του κήπου του σπιτιού σας ή του σχολείου (πιο ψηλά, πιο πυκνά, πολύ χοντροί κορμοί)
- **Υποθετικό:** Πώς θα νιώθαμε, αν ήμασταν στον τόπο που δείχνει η φωτογραφία; (Θα ζεσταινόμασταν, διότι κάνει όλο το χρόνο ζέστη στην περιοχή του Ισημερινού. Δε θα χρειαζόταν να φορούμε πολλά ρούχα, επειδή θα έκανε ζέστη, όπως και οι άνθρωποι που ζουν στο Τροπικό Βροχερό Δάσος και φαίνονται στη φωτογραφία.)

Η επεξεργασία κάποιων φωτογραφιών (π.χ. δύο εξ αυτών) μπορεί να γίνει

**3^η Παρουσίαση
PowerPoint (βλ.
ιστοσελίδα) –
Προφορικός λόγος
– Γραπτός λόγος –
Συζήτηση στην
ολομέλεια –
Ατομική και
Ομαδική Εργασία
– Φύλλο Εργασίας
(σελ. 81)**

	<p>στην ολομέλεια. Στη συνέχεια, μία φωτογραφία μπορεί να επιλεγεί και να δοθεί, στη συνέχεια, σε έντυπη μορφή, προκειμένου τα παιδιά να εργαστούν πρώτα ατομικά και μετά ομαδικά, για να καταγράψουν παρατηρήσεις όπως αυτές που αναφέρονται στην επεξεργασία των φωτογραφιών πιο πάνω.</p> <p>Ο/Η εκπαιδευτικός συζητά με τα παιδιά ως προς το τι χρειάζεται για να υπάρχουν τόσο ψηλά δέντρα και τόσο πυκνά στο Τροπικό Βροχερό Δάσος. Αναμένεται να καταλήξουν στη ανάγκη μεγάλων ποσοτήτων νερού. Εισάγεται η έννοια της βλάστησης και καταγράφεται στον πίνακα με το χαρακτηρισμό «πυκνή» («πυκνή βλάστηση»), και, εάν έχει δοθεί έντυπη φωτογραφία, τα παιδιά προσθέτουν τη φράση στη φωτογραφία που έχουν μπροστά τους.</p> <p>Ακολούθως, αναγνωρίζουν το λεξιλόγιο του Φύλλου Εργασίας «Ζέστη, νερό και πράσινο» (σελ. 81) και το συμπληρώνουν γραπτά. Οι φωτογραφίες του Φύλλου Εργασίας μπορούν να προβληθούν και στο βιντεοπροβολέα (βλ. 3^η Παρουσίαση PowerPoint, ιστοσελίδα), για να διευκολυνθεί τόσο η παρατήρηση των εικόνων, όσο και η διόρθωση της εργασίας.</p> <p>Ο/Η εκπαιδευτικός καλεί τα παιδιά να παρακολουθήσουν μια σύντομη ταινία (φιλάκι) από το Τροπικό Βροχερό Δάσος στην περιοχή του Ισημερινού (βλ. 3^η Παρουσίαση PowerPoint, ιστοσελίδα). Η ταινία προβάλλεται δύο φορές ή/και περισσότερες, αν κριθεί απαραίτητο. Κατά την προβολή τα παιδιά καλούνται στην ομάδα τους να παρατηρήσουν και να σημειώσουν α) ζώα που παρουσιάζονται και β) χρώματα που φαίνονται στην ταινία. Παρουσιάζονται στην ολομέλεια οι σημειώσεις των ομάδων και σχολιάζεται η ποικιλία των ειδών ζώων και των χρωμάτων που υπάρχουν στο Τροπικό Βροχερό Δάσος.</p> <p>Ακολούθως, τα παιδιά παρατηρούν τις φωτογραφίες του Φύλλου Εργασίας «Χρώματα στο Τροπικό Βροχερό Δάσος» (σελ. 83). Γίνεται επικέντρωση της προσοχής τους στο γεγονός ότι επικρατεί το πράσινο χρώμα, καθώς και στα πολλά και διαφορετικά χρώματα που μπορεί να συναντήσει κάποιος εκεί. Τα παιδιά αναγνωρίζουν τα χρώματα και χρωματίζουν τα κουτάκια που βρίσκονται στο κάτω μέρος του Φύλλου Εργασίας. Στο τέλος, συμπληρώνουν την πρόταση: «Στο Τροπικό Βροχερό Δάσος υπάρχουν <u>πολλά και διαφορετικά χρώματα/ζώα/φυτά.</u>»</p>	<p>Σύντομη ταινία tropical_rainforest (βλ. ιστοσελίδα)</p>
<p>5°-6° 40ΛΕΠΤΟ</p>	<p>ΣΥΓΚΡΙΣΗ</p> <p>Ο/Η εκπαιδευτικός προβληματίζει τα παιδιά να σκεφτούν και να αναφέρουν ή/και να καταγράψουν με τι υλικά θα μπορούσαν να φτιάξουν ένα σπίτι μέσα στο Τροπικό Βροχερό Δάσος. Ακούγονται οι υποθέσεις των παιδιών. Στη συνέχεια προβάλλονται φωτογραφίες με καλύβες ιθαγενών που ζουν σε</p>	<p>3^η Παρουσίαση PowerPoint (βλ. ιστοσελίδα) – Προφορικός λόγος – Γραπτός λόγος –</p>

	<p>Τροπικό Βροχερό Δάσος. Τα παιδιά αναγνωρίζουν τα υλικά που χρησιμοποιούνται, ελέγχοντας ταυτόχρονα και την ορθότητα των υποθέσεών τους.</p> <p>Ακολούθως γίνεται επεξεργασία του Φύλλου Εργασίας «Πώς και γιατί κτίζουμε;» (σελ. 82). Η επεξεργασία μπορεί να γίνει στην ολομέλεια ή ατομικά και μετά ομαδικά.</p> <p>Τονίζεται ότι το Φύλλο Εργασίας αυτό έχει σκοπό να αναδείξει το γεγονός ότι οι άνθρωποι κτίζουν τα σπίτια τους κυρίως με τα υλικά που υπάρχουν διαθέσιμα στη φύση στην περιοχή που βρίσκονται. Για το σκοπό αυτό, κατά τη συμπλήρωση και τη διόρθωση της εργασίας, είναι σημαντικό να δοθεί η ευκαιρία στα παιδιά να αναφέρουν τα κοινά στοιχεία που θα έχουν καταγράψει σε σχέση με τα ερωτήματα του Φύλλου Εργασίας. Δηλαδή, να τονιστεί ότι και στις δύο περιπτώσεις:</p> <p>α) πρόκειται για καταλύματα που έφτιαξαν άνθρωποι που ζουν στις περιοχές αυτές,</p> <p>β) η ανάγκη για να κατασκευαστεί το κατάλυμα ήταν κοινή (στέγαση, προστασία από τις καιρικές συνθήκες – το κρύο/χιόνι ή τη βροχή – και τα άγρια ζώα),</p> <p>γ) χρησιμοποιήθηκαν υλικά που οι άνθρωποι μπορούσαν να βρουν στη φύση, ανάλογα με το περιβάλλον γύρω τους.</p>	<p>Συζήτηση στην ολομέλεια – Ατομική και Ομαδική Εργασία – Φύλλο Εργασίας (σελ. 82)</p>
	<p>Τέλος, προβάλλεται σύντομη ταινία (φιλμάκι) στο οποίο ακούγονται ήχοι από το Τροπικό Βροχερό Δάσος (sounds_images_tropical_forest.wmv). Κατά την προβολή της ταινίας τα παιδιά σημειώνουν τι θα έβλεπαν, τι θα άκουγαν, πώς θα ένιωθαν αν βρίσκονταν στο Τροπικό Βροχερό Δάσος στην περιοχή του Ισημερινού. Οι σημειώσεις μπορούν να γραφτούν στο Φύλλο Εργασίας (σελ. 84). Ακολουθεί παρουσίαση των σημειώσεων των παιδιών και συζήτηση στην ολομέλεια σχετικά με το τι θα χρειάζονταν για να μείνουν εκεί (τροφή, κατάλυμα, ενδύματα).</p> <p>Το Φύλλο Εργασίας «Μέσα στο Τροπικό Βροχερό Δάσος» (σελ. 84) μπορεί να χρησιμοποιηθεί και ως δραστηριότητα αξιολόγησης.</p>	<p>Σύντομη ταινία sounds_images_tropical_rainforest (βλ. ιστοσελίδα) – Συζήτηση στην ολομέλεια – Ομαδική εργασία – Φύλλο Εργασίας (σελ. 84)</p>
<p><u>Στάδιο 5 – Αξιολογικές κρίσεις ως απαντήσεις στο γεωγραφικό ερώτημα:</u></p> <p>Κάθε παιδί δίνει απαντήσεις στα δύο Γεωγραφικά Ερωτήματα της ενότητας, χρησιμοποιώντας τις πληροφορίες που έχουν συλλεχθεί στην πορεία των μαθημάτων και το κατάλληλο λεξιλόγιο.</p> <p>Τα παιδιά αναμένεται να καταλήξουν στις πιο κάτω διαπιστώσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η ζέστη που επικρατεί κατά τη διάρκεια όλου του χρόνου στην περιοχή του Ισημερινού και οι βροχές που πέφτουν καθημερινά 		

δημιουργούν περιβάλλον πολύ διαφορετικό από αυτό της Κύπρου ή της περιοχής των Πόλων.

- Στο Троπικό Βροχερό Δάσος βρέχει καθημερινά, αλλά δεν κάνει κρύο.
- Στην περιοχή του Ισημερινού υπάρχουν πολλά άγρια ζώα, τα οποία ζουν μέσα στο Троπικό Βροχερό Δάσος.
- Οι άνθρωποι επιλέγουν υλικά που είναι διαθέσιμα στην περιοχή που ζουν, για να φτιάχνουν καταλύματα και να προστατεύονται από τις καιρικές συνθήκες.
- Οι βροχές που πέφτουν καθημερινά στο Тропικό Βροχερό Δάσος ίσως δυσκόλεψαν τον εξερευνητή, ο οποίος έπρεπε να βρίσκει καταφύγιο ή να φτιάχνει καταλύματα με τα φύλλα, τα κλαδιά και τα ξύλα του δάσους.
- Ο εξερευνητής έπρεπε να εξασφαλίσει τροφή μέσα στο Тропικό Βροχερό Δάσος. Ίσως χρειάστηκε να σκαρφαλώσει στα πανύψηλα δέντρα.